

Severna krona ali Venec je eno redkih ozvezdij, ki predstavlja predmet in ne živali ali pravljичnega junaka. Njenih sedem s prostim očesom dobro vidnih zvezd v polkrogu zares zgleda kot nekakšna krona. Najbolje jo občudujemo v spomladanskih in poletnih večerih in nočeh.

Zgodba o Ariadni

Zgodba, kako je krona dobila svoje mesto med zvezdami na nebu, je zgodba o princesi Ariadni.

Začne se nekega davnega dne, ko je ladja izplula iz atenskega pristanišča. Na pomolu so jokali starši, saj je z ladjo odplulo sedem mladenk in sedem mladeničev. Črna jadra so razodevala, da potovanje ne bo prijetno in brezskrbno. Vsi so vedeli, da se s prejšnjih podobnih potovanj otroci niso nikoli več vrnili domov.

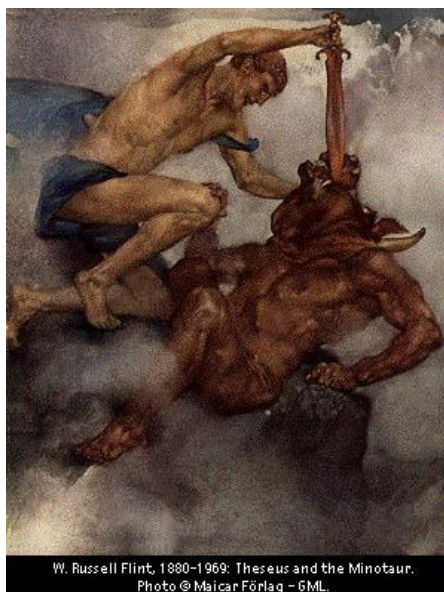
Sedem deklic in sedem mladeničev so morali podložni Atenci žrtvovati vsakih devet let kot težek in strašen davek kretskemu kralju Minosu. Tam so jih zaprli v labirint, da jih je požrl Minotaver, pošast s človeškim telesom in bikovo glavo. Iz labirinta ni našel izhoda nihče, kdorkoli je zašel vanj.

V preteklosti nobena žrtev ni ušla grozni usodi. Toda tokrat pa je posvetil žarek upanja. Mladi Tezej, sin atenskega kralja Egeja, je ravnokar zaslovel kot izvrsten junak-bojevnik. Prostovoljno se je prijavil za enega od sedmih mladeničev in zaprisegel, da bo ubil Minotavra.

Ladja je priplula na Kreto. Tamkajšnji kralj Minos je obljubil, da bo Tezeja in njegove tovariše osvobodil, Atene pa oprostil plačevanja krvnega davka, če Tezej ubije Minotavra. Kralj je dal obljubo v prepričanju, da Tezej, ki se bo moral spopasti golorok s tako pošastjo, ne more zmagati. Težava tega junaštva pa ni bila le, da ubije pošast, ampak tudi to, da najde pot iz labirinta, ki je s številnimi zavitimi hodniki in lažnimi prehodi predstavljal za vsakega nepremostljivo uganko.

Kraljeva hči, princesa Ariadna, je opazovala, ko se je Tezej dogovarjal z njenim očetom. Opazila je, kako plemenit in lep je ta postavni mladenič. Pri priči se je zaljubila vanj. Pripravljena mu je bila pomagati, če jo vzame s seboj v Atene in se poroči z njo.

Preden so Tezeja in njegove tovariše zaprli v labirint, mu je na skrivaj dala meč in klopčič preje. Naročila mu je, naj odvija prejo za sabo, ko bo šel po labirintu, tako da bo potem našel pot nazaj ven, če mu bo uspelo ubiti Minotavra.

Tezej ubije Minotavra.

V divjem boju je Tezej ubil Minotavra. S svojimi tovariši je nato sledil preji, ki jo je prej odvijal, in srečno prišel iz labirinta. Ker se je bal, da Minos ne bo izpolnil svoje obljube, da bi jim dovolil svobodno oditi, se je s tovariši na skrivaj vkrcal v ladjo. Odpluli so skupaj z Ariadno.

Ozvezdje Severna krona ali Venec (Corona Borealis) je pri nas vidno zvečer od marca do oktobra. Glavna zvezda ozvezdja je Gemma (Dragulj).

Na poti proti domu so se ustavili na otoku Naksos. Nekega dne zjutraj, medtem ko je Ariadna še spala, je nehvaležni in nezvesti Tezej odplul brez nje. Morda si ni upal v Atene pripeljati svoje neveste, hčere kralja, ki so ga Atenci sovražili z dna srca. Naj je bil vzrok njegovega odhoda tak ali drugačen, odplul je brez nje in Ariadno pustil samo.

Vso objokano Ariadno je na obali našel bog vina in veselja Dioniz, lastnik tega otoka. Njena lepota ga je tako prevzela, da se je na prvi pogled zaljubil vanjo in jo zaprosil za roko. Bil je tako dober in prikupen, pa še bog povrhu, da je Ariadna končno privolila v poroko. Za poročno darilo ji je Dioniz podaril zlato krono s sedmimi svetlečimi diamanti.

Kmalu po poroki je Ariadna umrla. Dioniz je zelo žaloval. Odločil se je, da odvrže krono, ki ga je vsakič, ko jo je pogledal, preveč spominjala na izgubljeno ljubezen. Krono je z veliko silo zalučal proti nebu. V letu so jo ujeli njegovi prijatelji bogovi. Odnegli in položili so jo visoko na nebo, kjer sveti njenih sedem svetlih diamantov in tako sestavlja Severno krono ali tudi Ariadnino krono, kot jo imenujejo nekateri, ki poznajo njeno zgodbo.

Tezeja, ki je tako brezsrdno strl srce in zapustil mladenko, ki ji je dolgoval svoje življenje, pa so bogovi kaznovali. Niso mu priznali nesmrtnosti na nebu, kar so sicer zagotovili številnim drugim grškim junakom, kot na primer Herakleju, Perzeju, Orionu, Kastorju in Poluksu, ki zavzemajo častni prostor med zvezdami.

Kranj – Zlato Polje, 29. 6. 2017

Marijan Prosen